

ELBIR

ELEKTRONIKUS
BŰNMEGELŐZÉSI
INFORMÁCIÓS RENDSZER

Veszprém megyei kiadványa

H Í R L E V É L 2014. október

TARTALOM:

- 1. Október 1.: Az idősök világnapja**
- 2. A szépkorúak áldozattá válásának megelőzéséhez társadalmi összefogás is szükséges**
- 3. A leszállópálya fényei**
- 4. Mindenszentek, halottak napja**
- 5. Hasznos prevenciós kiadványok**

A Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság kilencedik éve folytat az idősök védelmében komplex bűnmegelőzési tevékenységet. Ennek keretében kommunikációs kampányt indítottunk az idős - főként egyedül élő - személyek sérelmére elkövetett trükkös lopások, házalással elkövetett csalások megelőzésére, amellyel jelentős pozitív eredményeket értünk el. Így például megnőtt a veszélyeztetett korosztály e bűncselekményekkel kapcsolatos ismeretszintje, mert az idős emberek birtokába kerültek azoknak a megelőzési „technikáknak”, melyek révén nagyobb sikerrel kerülhetik el az áldozattá válást.

Az idősök védelméért tett erőfeszítéseinket nagyban segítette a **Főkapitányságunk mint főpályázó által, a konzorciumi partnereinkkel (Veszprém Megyei KH Igazságügyi Szolgálat, Veszprém Megyei Polgárőrségek Szövetsége)** közösen 2012. július 01. és 2014. június 30. között megvalósított, *„Az áldozattá válás megelőzését és az áldozatsegítést szolgáló Veszprém megyei komplex rendszer működtetése a társadalmi kohézió erősítésével”* című, **TÁMOP-5.6.1.C-11/2-2011-0008** kódszámú projekt.

Október első napja az idősök világnapja, e havi hírlevelünk fő témája az idős emberek védelme, hogy felhívjuk az idősök és környezetük figyelmét és tanácsokat adjunk az áldozattá válás elkerülése céljából.

Hírlevelünket a Mindenszentek és Halottak napja alkalmával temetőkre látogatók részére nyújtott tanácsokkal zárjuk, és csatolunk egy figyelemfelhívást is.

1. OKTÓBER 1.: az idősök világnapja

„Az ENSZ közgyűlése 1991-ben nyilvánította október 1-jét AZ IDŐSEK VILÁGNAPJÁ-vá. Napjainkban kb. 600 millió hatvan év feletti személy él a világon, számuk 2025-re akár meg is kétszereződhet, éppen ezért a gyorsan öregedő világban az idősök sokat segíthetnek – önkéntes munkával, tapasztalataik átadásával.”

Forrás: www.oszk.hu (Neumann-ház- Irodalmi Szerkesztőség)

2. A szépkorúak áldozattá válásának megelőzéséhez társadalmi összefogás is szükséges

Népszámlálási adatok szerint ma Magyarországon minden ötödik ember betöltötte a 60. életévét. Az előrehaladott korban lévők életkori, fizikai, mentális sajátosságaikból adódóan, és a társadalomban betöltött szerepükönél fogva sérülékenyebbek, kiszolgáltatottabbak az átlagnál, ezáltal fokozottan veszélyeztetettek bizonyos bűncselekményekkel szemben. Egészségi állapotuk, sokszor magányos, elszigetelt életmódjuk és anyagi lehetőségeik miatt ugyanakkor kevésbé képesek a bűncselekmények elleni védekezésre.

A bűnügyi statisztikai adatok alapján folyamatosan emelkedő tendenciát mutat a szépkorúak sérelmére elkövetett bűncselekmények száma. Évente körülbelül 40-50 ezer idős ember – az összes sértett egyötöde – válik bűncselekmény áldozatává. Egyre többen esnek áldozatul betörőknek, besurranóknak, trükkös csalóknak, tolvajoknak, rablóknak. A rendőrség felelősséget érez, és mindent megtesz annak érdekében, hogy ezen korcsoportoz tartozók ne váljanak áldozattá, illetve ha bűncselekményt szenvedtek el, megfelelő segítségben részesüljenek.

Az idősök sérelmére elsősorban vagyon elleni bűncselekményeket, ezen belül lopást (trükkös-, besurranásos-, betöréses lopások, zsebtolvajlás) továbbá csalást és rablást követnek el. Az ilyen bűncselekményes esetekben nagy szerepet játszik a sértetti közrehatás. Az elkövetők az áldozatok segítőkészségét, jóhiszeműségét használják ki, hogy otthonukba különböző trükkökkel bejussanak és onnan elsősorban készpénzt, takarékbetétkönyvet, ékszert tulajdonítsanak el. A szépkorúak viszonylag könnyen kötnek ismeretséget, túlzott bizalommal, segítőkészséggel fordulnak az idegenek felé, ezáltal az elkövetők nagyobb nehézség nélkül férkőzhetnek közelükbe. A témában készült elemzések azt mutatják, hogy a

lakásukban megtámadottak korábban már valamilyen módon kapcsolatba kerültek az elkövetővel, illetve az elkövetői körhöz tartozókkal, akik többnyire utazó árusként, házalóként, alkalmi munkavégzést vállalva jelennek meg az idős emberek környezetében.

A rendőrség kiemelt hangsúlyt helyez az idősebb korosztály önvédelmi képességeinek fokozására, megelőzést célzó előadásokat, tájékoztatókat tart, felhívásokat jelentet meg, továbbá közvetíti az Áldozatsegítő Szolgálat, valamint a civil szervezetek által nyújtott szolgáltatások elérhetőségét. A megelőzés szempontjából a legfontosabb feladat láthatóvá tenni az áldozattá válás reális kockázatát, és egyben megismertetni a korcsoporthoz tartozókat az elkerülés, a megelőzés eszközeivel, módszereivel. A szakemberek folyamatosan rendszerezik az idősekre jellemző áldozati magatartásokat, feltárják a bűncselekmények létrejöttét elősegítő okokat, körülményeket. Az idős, védtelen emberek esetében alapvető fontosságú a rendszeres segítő célzatú ellenőrzés, a közvetlen és gyors tájékoztatás. A közrendvédelmi szolgálat munkatársai ezért időközönként tájékoztatást, felvilágosítást, szükség esetén segítséget nyújtanak az idős emberek lakásán. Az ellenőrző munkába bevonják azokat a személyeket – többek között a postást, háziorvost, szociális munkást és a polgárőrség munkatársait – akik feladatukból adódóan napi kapcsolatban állnak az idősekkel. Ma már minden rendőrkapitányságon tevékenykedik áldozatsegítéssel foglalkozó szakember, akinek nevééről, elérhetőségéről a rendőrség épületében elhelyezett plakátok adnak tájékoztatást. Segítségével lehetőség nyílik oldott légkörben, eljárási kötöttségektől mentesen beszélgetni, tájékozódni, tanácsot kérni.

A szépkorúak áldozattá, sértetté válásának megelőzéséhez azonban a rendőrség megelőző intézkedései mellett elengedhetetlen az idősekre való fokozott odafigyelés, törődés és társadalmi összefogás!

Forrás: www.police.hu

3. A leszállópálya fényei

*„Október estén sárgán világol
Ablakok párás üvegén,
Meleg otthonok szeretet-mécse.
Csak kint van fagy, csak kint lesz tél.”*

Hajas György: Október

Október 1-je az IDŐSEK VILÁGNAPJA. E dátumnak a naptárban elfoglalt pozícióját akár szimbólumként is értelmezhetjük. Ugyan hosszú idő telt már el Újév napjától, azonban az sem kevés még, ami az év végéig hátravan. Az időskor elérése is hasonló pont az ember életében, bár tulajdonképpen az sem egyértelmű, hogy mikor érkezünk el ehhez a ponthoz.

Nemrég búcsúzott el tőlünk Magyarország legidősebb embere. 110 évet élt. Vajon hány évesen számított már öregnek? Életútját tekintve ezt a határvonalat aligha húzhatjuk meg 90. életéve előtt. Mindezek után mit tartsunk a köztünk élő 70-80 évesekről?

Amikor mi rendőrök bűnmegelőzési célzattal foglalkozunk az idősekkel, csak a statisztikákban közelítjük meg őket pusztán életkoruk alapján. **A védelmükben tett, prevenciók intézkedések inkább szólnak a társadalmi – ezen belül is elsősorban a**

bűnözéssel szembeni – kiszolgáltatottságuknak. Ebben pedig jelentős szórás tapasztalhatunk. Úgy tűnik, vannak, akik már az ötvenes éveikben is istápolásra szorulnak, míg mások nyolcvanas éveikben is rendelkeznek olyan friss gondolkodással és erős érdekérvényesítési képességgel, amellyel el tudják hárítani a vagyonuk ellen intézett támadásokat.

Meg kell említenünk egy harmadik kategóriát is, amelynek tagjai nem csak, hogy testben és lélekben is kifogástalan állapotban vannak, hanem megőrzött egészségüket, életerejüket elesettebb kortársaik megsegítésére mozgósítják. Ők nem mások, mint **szervezett, idős kortárssegítőink**, akik az általunk megtartott alapképzés és továbbképzések során szerzett ismereteik alapján **örködnek a lakókörnyezetükben élő, veszélyeztetettnek tekinthető embereket biztonságán, adnak részükre hasznos tanácsokat áldozattá válásuk megelőzésére.**

Az idős emberek egyre meghatározóbb szegmensét képezik a rohamosan öregedő Európának. Nekünk, fiatalabbaknak is csak egy célunk lehet, hogy egykor majd mi is ennek a korosztálynak a sorait gyarapíthassuk. Ebből következően a hozzájuk fűződő viszonyunk határozza meg, hogy mi magunk milyen bánásmódban részesülünk majd, ha elmúlnak fölöttünk az évek. Ha azt szeretnénk, hogy gyermekeink, unokáink törődjenek velünk, akkor most nekünk is oda kell figyelnünk idős szüleinkre, nagyszüleinkre, hiszen jó esetben ezt a mintát fogják majd másolni ők is. Nem bízhatjuk védelmüket kizárólag lakókörnyezetükre, rendőrökre, szociális gondozókra, vagy a már hivatkozott kortárssegítőkre. **Az erkölcsi felelősség elsősorban a családé, a fiatalabb hozzátartozóké.** Ezt talán a legérzékletesebben Tallósi Béla, a pozsonyi Új Szó újságírója fogalmazta meg közel másfél évtizeddel ezelőtt:

„S hogy mik is azok az úszó jégtáblák? Galgócziól tudok róluk. Úszó jégtábla című írásának mottójaként idézi Gottfried Benn tanulmányának pár sorát. Ebben arról van szó, hogy a történelem előtti időkben bizonyos primitív északi törzseknél elterjedt szokás volt, hogy a fiatalok, amikor úgy érezték, hogy az öregek – saját szüleik – a terhükre vannak, felültették őket egy jégtáblára, s hagyták, hogy a jégtömböt elsodorja az ár. A sorsukra hagyott utasok így várták a halált, vagyis hogy szép lassan beleolvadjanak a hullámsírba. Milyen jó, hogy ilyen civilizált világban élünk, itt, Európa szívében – nyugtattam magam naiv lélekkel, amikor, két évtizede, először olvastam a Galgóczi-művet. Örültem, hogy itt és most születtem, ahol, és amikor nem jégtömbön, hanem ágyban várhatjuk a tisztességes halált, s nem kell oly kegyetlen módon végeznünk, mint ama primitív nép tagjainak. Ám e kegyetlen szokás leírása után maga Galgóczi ad közre egy, a nagy magyar valóságban megesett történetet, amely bizonyítja, hogy a civilizáció korában is közlekednek jégtáblák, utasokkal. Akkor úgy láttam, hogy ezek a természetesen csak jelképes jégtáblák egy biztos kikötőbe, a nyugdíjas-otthonokba tartanak.

Ma már nem csak ezt látom. Hanem olyan olvadó-süllyedő-elfogyó "szigeteket" is, amelyek nem tartanak ebbe a kikötőbe, csak úgy vannak, lebegnek valahol a vadvizeken. S ott gubbaszt rajtuk magányosan egyik vagy másik szülőnk, aki mellől meghalt élete párja, s azóta egyedül van, mert mi, (felőtt) gyerekek csak hébe-hóba szakítunk időt arra, hogy körülnézzünk a régi házban.

*Az élet rendje, mondják, hogy a gyerekek felnőnek és kirepülnek. S mivel joguk van a saját életükhöz, élnek is e joggal. **Kirepülni nagyon tudunk! De vissza csak olyankor, ha szükségünk van valamire.** Vagy ha már nagyon-nagyon mardos a lelkiismeret, talán annak a tudatnak a hatására, hogy egyszer majd tőlünk is elrepülnek.”*

Kedves „Kirepülők”!

A „vadvizeken lebegő szigetek” léte számunkra nem kérdéses. Ott lapulnak többek között a városok paneldzsungelében. A „szigetlakó” pedig minden délben elindul jellegzetes, műanyag éthordójával. Életkora, magányossága és a kezében szorongatott tárgy mindennél beszédesebb. A trükkös tolvaj nyomába szegődik és egészen hazáig követi. Vajon felkészítették-e rá, ha a kaput nyitva váratlanul megszólítják, hogyan keveredhet ki e veszélyes helyzetből? Vagy már csak percek választják el az anyagi összeomlástól?

A „vadvizeken lebegő szigetek” feltűnőbbek az elnéptelenedő falvakban. Gyakran mindkét oldalról olyan házak zárják körül, melyekre ki van akasztva az „Eladó” tábla. Szívfacsaró ez az izoláltság a jóérezsű ember számára. De nem csak ilyenek vannak. Hanem olyanok is, akik éppen most szállnak ki egy takart rendszámotlájú autóból, mert ideális célpontra találtak ahhoz, hogy hosszú évek önmegszorítása révén kuporgatott kis vagyonától megfosszák az ott lakót. Vajon, mondták-e neki elégszer, hogy mit tegyen, mielőtt bárkinek is ajtót nyit? Vagy éppen most veszi el örökre mindenét, hogy helyettük csak lidérces álmok maradjanak?

Mi rendőrök jól ismerjük ezeket az olvadó-süllyedő-elfogyó „szigeteket”. Örömmel jelenthetjük, hogy ez az olvadás a felszínükön lévő leszállópályákat nem veszélyezteti. A süllyedés sem olyan mértékű, hogy ne tudná megtartani biztonsággal egy szerető család valamennyi tagját. Kérjük, kezdjék meg a landolást! Az irányfények üzemeltetésének feladatát pedig magunkra vállaljuk. Hírlevelünket tekintsék az első felgyulladó lámpának!

*Írta: Orsós Károly r. őrnagy, kiemelt főelőadó
Veszprém MRFK Bűnmegelőzési Osztály*

4. Mindenszentek, halottak napja

Október végén, november elején hagyományosan megnövekszik a temetők látogatottsága. Ez esetenként olyan veszélyhelyzeteket is teremthet, amelyet jobb megelőzni.

- A városokban azt tanácsoljuk a sírok gondozására érkezőknek, hogy akinek nem feltétlenül muszáj, ne autóval közlekedjen. Így elkerülheti a bosszantó torlódást, illetőleg megelőzhet akár egy koccanásos balesetet is.
- A legális parkolóhelyek egy idő után elfogyhatnak, ez pedig a hosszabb gyaloglástól ózdkodókat arra ösztönözheti, hogy ott hagyják hátra a gépkocsit, ahol nem szabad.
- Nem célszerű komoly értékeket, felesleges iratokat és bankkártyákat magunkkal vinni, hiszen ebben az időszakban jellemzően számos bűnelkövető figyelme fordul a temetők felé.
- Az utastérben hátrahagyott retikül, mobiltelefon nem tekinthető másnak, mint a gépkocsi-feltörők öntudatlan provokálásának.
- Nem csak a parkolók lehetnek veszélyesek, hanem a temetők területén is tartózkodhatnak olyan személyek, akik nem kegyeleti okból keresik fel a parcellákat, hanem a sírok gondozása közben letett és átmenetileg őrizetlenül hagyott táskákra vadásznak.

E vagyonvédelmi ajánlások nem csak a jelentős forgalmat lebonyolító városi, hanem a biztonságosnak tűnő, kisebb, falusi temetőkre is érvényesek.

Hírlevelünkhöz mellékelten csatoljunk a temetőlátogatók figyelemfelhívása céljából készített plakátunkat, amelyet temetők környékén javasolunk kihelyezni.

5. Hasznos prevenciós kiadványok

A prevenció fontos módszerének tartjuk, hogy az idős emberek áldozattá válásának megelőzésére prevenciós tanácsokat, ajánlásokat adjunk. Sajnos nem tudunk mindenkire személyes eljutni, ezért készítettünk olyan kiadványokat, amelyek sok hasznos információt tartalmaznak számukra és segíti őket az esetlegesen veszélyeztetett helyzetek felismerésében és elkerülésében. Az idős prevenciós programjainkhoz a hírlevelünk bevezetőjében hivatkozott TÁMOP projekt keretében készítettünk több, leporelló formájú kiadványt, amelyet hírlevelünkhöz mellékelünk. Továbbá mellékeljük az Áldozatsegítő Szolgálat kiadványát is.

**ELŐZZÜK MEG A BAJT !
A BŰNCSELEKMÉNYEK TÖBBSÉGE MEGELŐZHETŐ!
ENGEDJE MEG, HOGY SEGÍTSÜNK!**

*Ha mégis bűncselekmény áldozatává vált, kérjük, azonnal értesítse a rendőrséget az **ingyenesen hívható 107-es, illetve 112-es segélyhívó számon** és forduljon segítségért az **Áldozatsegítő Szolgálatához, amelynek ingyenesen hívható zöldszáma: 06-80-225-225***

Hozzájárulásunkat adjuk ahhoz, hogy Kedves Olvasóink a Hírlevél információtartalmát részben vagy egészben szabadon felhasználják, a célcsoportok felé eljuttassák.

Kérjük azonban, hogy a terjesztés során hivatkozzanak arra, hogy a Hírlevelet a Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság Bűnmegelőzési Osztálya készítette

Bármely információkérésrel kapcsolatban forduljon hozzánk a következő elérhetőségeken!

Veszprém Megyei Rendőr-főkapitányság
Bűnügyi Igazgatóság - Bűnmegelőzési Osztály
8200 Veszprém, Bajcsy-Zsilinszky u. 2., Pf. 80

Telefon/fax: 06-88/544-683
E-mail: elbir@veszprem.police.hu

Kiadásért felel: Dr. Tőreki Sándor r. dandártábornok rendőrfőkapitány